

Kleur, kleur en nog eens kleur door een krachtig concept!

Meer biodiversiteit en kleur in openbare ruimte met gerichte aanpak

Griffioen Wassenaar legde in samenwerking met zo'n vijftien partners vele honderden projecten aan volgens het Greentocolour-concept.

En met succes! Een van deze partners is Jonkers hoveniers uit Venlo, die in 2011 het eerste project aanlegde. 'Inmiddels bellen veel gemeentes ons uit eigen beweging om eens te komen praten', zegt projectleider Peter Grubben.

Auteur: Sylvia de Witt

De openbare ruimte in Nederland wordt steeds fleuriger dankzij het Greentocolour-concept. Dit principe is door de jaren heen enorm succesvol gebleken, omdat de effecten zo positief zijn. Zo neemt de biodiversiteit toe, is er meer kleur in de stedelijke omgeving – waar een mens vrolijk van wordt – en is er een afname van onderhoudskosten. Een gemeente bespaart dus kosten, want onkruid krijgt immers veel minder kans door de snelle dichtgroei van de vaste planten.

104 vaste planten

Uiteraard vraagt elke afzonderlijke locatie wél om een gerichte aanpak wat het sortiment, de aanplant en de bemesting aangaat. Het concept is daarom ook gestoeld op vier heel belangrijke pijlers: de juiste plant op de juiste plaats, een goede voorbereiding van de bodem, 11 centimeter kwaliteit plantmateriaal en jaarlijks maaien, mulchen en bemesten in maart.

De vaste planten horen volgens directeur Bert Griffioen van Griffioen Wassenaar te voldoen aan 21 voorwaarden, voordat ze worden opgenomen

in het Greentocolour-sortiment. Hij noemt er een paar: 'Planten moeten vooral langlevend zijn, gezond blijven en robuust zijn. Ook dienen ze tegen strooizout te kunnen, niet giftig te zijn, moeten ze snel dichtgroeien en veel bladmassa aanmaken. Na een strenge selectie in onze voorbeeldtuin in Wassenaar kunnen nu 104 van de 750 soorten vaste planten die we produceren worden gebruikt in het Greentocolour-concept.'

Controle uitvoering van andere partij

Griffioen zelf zorgt voor het ontwerp en levert deze vaste planten uit eigen kwekerij aan. In Nederland zijn er nu zo'n vijftien hoveniersbedrijven die met het concept werken volgens de voorschriften van Griffioen Wassenaar. 'Dit aantal is al redelijk dekkend, maar kan nog worden uitgebreid', vertelt Bert Griffioen. 'Als wijzelf aanvragen van gemeentes of andere partijen krijgen, zetten wij die uit bij één van de vijftien partnerbedrijven. Maar het komt ook voor dat gemeentes het uitvoerende werk al hebben uitbesteed aan een andere partij en toch onze kwaliteit willen. In dat soort gevallen verzorgen wij het ontwerp en het

leveren van de beplanting en wordt het werk uitgevoerd door die andere partij, waarbij wij namens de opdrachtgever de uitvoering controleren. Als deze goed is, mag er van ons het stempel Greentocolour op. Bij de bedrijven waarmee wij samenwerken, hoeft dat niet gecontroleerd te worden, want die zijn door ons erkend.'

Parallellen

Één van deze bedrijven, Jonkers hoveniers uit Venlo, heeft de afgelopen zes jaar al ruim drie hectare aangelegd volgens het Greentocolour-concept. Jonkers hoveniers was al partner van Heem in Overberg, het bedrijf dat natuurlijke, inheemse vegetaties in de leefomgeving van mensen ontwikkelt en toepast. In maart 2010 werd projectleider Peter Grubben door Gert-Jan Koopman van Heem voorgesteld aan Bert Griffioen. 'Gert-Jan Koopman wist dat Griffioen partners zocht in Nederland', zegt Grubben. 'Het westen is toch net te ver om alles in den lande te dekken met dit concept. Ik zag parallellen met Heem, met de mensen die dit voor ons zouden moeten uitvoeren en met de klanten die ik daarbij

in gedachten had. Dat lag in elkaars verlengde. Griffioen was op zoek naar uitbreiding en ik was graag bereid om dat concept te omarmen. In 2011 werd het eerste project aangelegd, een proef-opstelling hier bij ons op de zaak, maar gaandeweg de proef ben ik het concept al gaan uitrollen bij klanten, omdat ik zag dat het gewoon goed was. Alles wat Bert Griffioen had gezegd, gebeurde ook werkelijk.'

Voet tussen de deur

Grubben ging er dus mee de boer op in Zuidoost-Nederland. In het begin bleek dat nog niet zo eenvoudig. Er was immers nog steeds sprake van een economische crisis, maar gaandeweg zagen steeds meer gemeentes de kracht van dit concept. Veel gemeentes bellen hem nu zelfs uit eigen beweging op om te komen praten. De locaties waar Jonkers hoveniers dit concept al toegepast heeft, heeft Grubben niet geteld, maar het zijn er inmiddels heel veel. Juist locaties waar – door welke oorzaak ook – maar geen planten willen groeien, kunnen worden verfraaid met dit vastplantenconcept. Per plek wordt bekeken welke plantensoorten het meest geschikt zijn.

Grubben: 'Er waren gemeentes bij die zeiden: we hebben nog een moeilijk stuk grond waarmee we niks kunnen; daar mag jij je tanden op stukbijten. Kijken of dat lukt. En als je hierin slaagt, dan gaan we verder. Ze hadden daar zelf al van alles geprobeerd en niks van de grond gekregen. Daarvan maakten wij een succes. Ja, en dan heb je een voet tussen de deur, natuurlijk.'

Peter Grubben

'Onderhoud eerste drie jaar door ons uitgevoerd'

Het werkgebied waar Jonkers hoveniers het concept toepast, ligt in Limburg, tot aan de noordgrens Nijmegen, en in de oostelijke helft van Brabant.

'In het begin ging het nog om een beperkt sortiment vaste planten', vervolgt Grubben. 'Maar intussen zijn er steeds meer soorten bij gekomen. Wel allemaal sterke soorten die makkelijk te klepelen zijn, dus makkelijk in het onderhoud, die snel dichtgroeien, maar niet gaan woekeren.'

Jonkers hoveniers doet de aanleg en verzorgt vervolgens nog drie jaar het onderhoud. Na deze drie jaar zijn er gemeentes die het zelf gaan doen of dat door een sociale werkvoorziening laten uitvoeren. Maar voor 50 tot 75 procent van de gemeentes mag Jonkers hoveniers ook na die drie jaar het onderhoud blijven verzorgen.

'Een enkele gemeente wil dat wij het onderhoud maar één jaar doen, maar in 90, 95 procent van de gevallen lukt het me het onderhoud voor de eerste drie jaar binnen te halen.

De meeste hoveniers zitten vastgebakken aan hun eigen patroon en denken het beter te weten. Dat is gewoon een feit. Ze geven er toch een eigen draai aan en voldoen dan niet aan het Greentocolour-concept. Onlangs kreeg ik bij een gemeente hetzelfde verhaal te horen. Daar nam de sociale werkvoorziening ons werk over. De betreffende gemeenteambtenaar vertelde: 'We hebben nog uitdrukkelijk gezegd dat er bij bepaalde vaste planten niet geschoffeld mag worden, omdat ze

dicht moeten groeien. Maar ik zat nog niet in de auto, of ze stonden alweer te schoffelen.' Grubben: 'Bij dit concept moet je echt die knop omdraaien. Velen lukt dat niet en dan gaat het toch fout. Dan groeien de planten minder goed dicht.'

De sleutel tot succes is een goede bodembewerking en -verbetering. Zonder goede bodembewerking wordt het niks, meent Grubben. 'In het eerste jaar moet je heel frequent onderhoud plegen. In de twee daaropvolgende jaren wordt dit steeds minder. Al in het eerste jaar zijn er soorten die nagenoeg dichtgegroeid zijn. Andere soorten doen hier iets langer over. In maart, ná het eerste groeiseizoen, wordt de vegetatie met een speciale klepelmaaier gemulcht en bemest.'

Preferred partner

Jonkers hoveniers speelt mooi in op trends en innovaties. Naast het Greentocolour-concept legt het bedrijf zich ook toe op onder meer de aanleg en het onderhoud van daktuinen en bloemenweiden. Daarom zoekt Jonkers altijd weer de samenwerking op met partners die uit ditzelfde hout gesneden zijn, zoals Heem.

'Gaandeweg de proef ben ik het concept al gaan uitrollen bij klanten, omdat ik gewoon zag dat het goed was'

'Het Heem-concept vind ik ook prachtig om te doen', zegt Grubben enthousiast, 'maar sinds 2011 is Greentocolour *booming* voor ons. Daar ben ik nu, naast de andere disciplines, zeker de helft van mijn tijd aan kwijt.'

Heem heeft een concept waarbij wordt gewerkt met dealerschappen en redelijk afgeschermd gebieden. Bert Griffioen: 'Zoiets is voor ons niet mogelijk, vanwege het feit dat veel gemeentes een huisaannemer hebben door wie ze een project willen laten uitvoeren. Wij willen dit niet blokkeren door per gebied met dealerschappen te werken. Maar we hebben wel bedrijven als Jonkers hoveniers als preferred partner, dus als een

‘Er zijn steeds meer gemeentes die dit concept omarmen en op vele plaatsen laten aanleggen’

gemeente met een verzoek om Greentocolour komt, zijn zij voor ons de eerstaangewezen partij. En hoe beter je elkaar als partners verstaat in een dergelijke samenwerking, hoe meer werk daaruit voortkomt.’

Griffioen Wassenaar kan alleen werken met partners die zich houden aan de vier pijlers waarop het concept is gestoeld. Er zijn partners aan boord geweest die niet op deze manier werkten en dus weer vertrokken.

‘Jonkers heeft het uitstekend begrepen, niet alleen het werk in zijn geheel, maar ook de service-gedachte erachter.’

Andersom denken

Om te zorgen dat het met het Greentocolour-concept wél lukt om op moeilijke locaties een goed bloeiende kleurenpracht te bewerkstelligen, moet je je denken omgooien.

‘Wij denken andersom’, legt Bert Griffioen uit. ‘In plaats van: wat wil ik op deze plek hebben, moet je denken: wat zal er op deze plek groeien? Je begint bij de soorten die voor deze plek geschikt zijn en aan de hand daarvan maak je een ontwerp, in plaats van andersom.’

Het is vaak voorgekomen dat Griffioen bij een nieuwe gemeente kwam die een locatie bleek te hebben waar niks groeit. Dan kwam steevast de vraag: zouden jullie daar iets met vaste planten willen doen?

‘Als je dan met een ontwerp komt en het gaat goed, hoef je niet meer zo veel uit te leggen. Zo was er in een gemeente een groot, steil talud dat doorliep tot de bestrating. Hierdoor was er altijd het risico dat er grond vanuit de beplanting op de bestrating terecht zou komen, wat niet mag. Dan ga je andersom denken: bij welke beplanting gebeurt dit niet? Dat is geweldig gelukt, onder meer met *Nepeta*. Dat zijn leuke oplossingen waarmee je veel problemen voorkomt. Ieder jaar hebben we wel een stuk of zeven van dit soort situaties, waar een opdrachtgever al eerder iets met vaste planten had geprobeerd wat mislukt was. Toen wij ernaar keken, bleken er maar vier soorten te zijn die op deze plek zouden gedijen. Soms moet je gewoon niet te veel willen; dan maar liever een beperkte, maar goed werkende oplossing.’

Buitenland

Ook in het buitenland bestaat belangstelling voor Greentocolour. Zo zijn op beperkte schaal projecten uitgevoerd in Frankrijk, Duitsland, Engeland en Frankrijk. Griffioen: ‘We overhaasten dat niet, want ook buiten Nederland betekent het vaak “omdenken”. Ik mocht een paar weken geleden in Duitsland een lezing houden voor 400 architecten. In de reacties na afloop waren vooral de woorden “verfrissende ideeën” te horen. Er komt zeker iets uit, maar ook op de Nederlandse markt is nog heel veel te doen.’

Beugenseweg in Boxmeer, aangelegd in 2013.

Gemeentehuis van Beek en Donk, aangelegd in 2016.

Kloostertuin in Sambeek, aangelegd in 2015.

Raagtenstraat in Beek en Donk, aangelegd in 2014.

Be social

Scan of ga naar:

www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-6640